

13de zondag door het jaar

Het gaat in de kerk, altijd maar vooral op de zondag, nooit over iets dat als kennisgeving wordt gebracht. Er kan veel rust en ontspanning zijn, ook bij vrolijke en ernstige onderwerpen, maar het is nooit entertainment, – terecht want de entertainer bindt je niet; je bent vrij. Maar bij de dingen van het geloof wordt je betrokkenheid gevraagd,

ook en vooral als het onderwerp niet makkelijk is.

Zo vertelt vandaag de lange tekst van het evangelie het verhaal van de opwekking uit de dood van het dochtertje van Jairus, de overste van de synagoge. En passant wordt er een vrouw genezen die al heel lang ziek was. Overal waar Jezus komt ontstaat heil, in welke vorm dan ook. Hij is de Heer van het leven. De aardse dood is een feit voor iedereen. Hoe je daarmee omgaat brengt je bij mensen die daarover getuigden.

Thema: “Geloof doet leven”

EERSTE LEZING uit het boek Wijsheid (1,13-15; 2,23-24)

Niet God heeft de dood gemaakt en Hij schiept geen behagen in de ondergang van de levenden. Hij toch heeft alles geschapen om te leven: gezond zijn de schepselen der aarde, geen dodelijk vergif wordt in hun gevonden en de onderwereld heeft geen macht op aarde, want de gerechtigheid is onsterfelijk! God heeft immers de mens geschapen voor de onsterfelijkheid, Hij heeft hem gemaakt tot een afspiegeling van zijn eigen Wezen. Maar door de afgunst van de duivel kwam de dood in de wereld.

TWEDE LEZING uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus (5,21-43)

In die tijd, toen Jezus weer met de boot overgestoken was, stroomde veel volk bij Hem samen. Terwijl Hij zich aan de oever van het meer bevond kwam er een zekere Jairus, de overste van de synagoge. Toen hij Hem zag viel hij Hem te voet en smeekte Hem met aandrang: “Mijn dochtertje kan elk ogenblik sterven, kom toch haar de handen opleggen opdat ze mag genezen en leven.” Jezus ging met hem mee. Een dichte menigte vergezelde Hem en drong van alle kanten op.

Er was een vrouw bij die al twaalf jaar aan bloedvloeïing leed. Zij had veel te verduren gehad van een hele reeks dokters en haar gehele vermogen uitgegeven, maar zonder er baat bij te vinden; integendeel, het was nog erger met haar geworden. Omdat zij over Jezus gehoord had drong zij zich in de menigte naar voren en raakte zijn mantel aan. Want ze zei bij zichzelf: “Als ik slechts zijn kleren kan aanraken, zal ik genezen zijn.” Terstond hield de bloeding op en werd ze aan

haar lichaam gewaar dat ze van haar kwaal genezen was. Op hetzelfde ogenblik was Jezus zich bewust dat er een kracht van Hem was uitgegaan; Hij keerde zich te midden van de menigte om en vroeg: “Wie heeft mijn kleren aangeraakt?” Zijn leerlingen zeiden tot Hem: “Gij ziet dat de menigte van alle kanten opdringt en Gij vraagt: Wie heeft Mij aangeraakt?” Maar Hij liet zijn blik rondgaan om te zien wie dat gedaan had. Wetend wat er met haar gebeurd was kwam de vrouw zich angstig en bevend voor Hem neerwerpen en bekende Hem de hele waarheid. Toen sprak Hij tot haar: “Dochter, uw geloof heeft u genezen. Ga in vrede en wees van uw kwaal verlost.”

Hij was nog niet uitgesproken of men kwam uit het huis van de overste van de synagoge met de boodschap: “Uw dochter is gestoven. Waartoe zoudt ge de Meester nog langer lastig vallen?” Jezus ving op wat er bericht werd en zei tot de overste van de synagoge: “Wees niet bang, maar blijf geloven.” Hij liet niemand met zich meegaan behalve Petrus, Jakobus en Johannes, de broer van Jakobus. Toen zij aan het huis van de overste kwamen zag Hij het rouwmisbaar van mensen die luid weenden en weeklaagden. Hij ging naar binnen en zei tot hen: “Waarom dit misbaar en geveeën? Het kind is niet gestorven maar slaapt.” Maar ze lachten Hem uit. Maar Hij stuurde ze allemaal naar buiten ging met zijn metgezellen en de vader en moeder van het kind het vertrek binnen waar het kind lag. Hij pakte de hand van het kind en zei tot haar: “Talita koeimi” wat vertaald betekent: Meisje, sta op. Onmiddellijk stond het meisje op en liep rond want het was twaalf jaar. En ze stonden stom van verbazing. Hij legde hun nadrukkelijk op dat niemand het te weten mocht komen, en voegde eraan toe dat men haar te eten moest geven.

OVERWEGING

Het is, dierbare mensen, maar een enkeling gegeven vertrouwd te zijn met de dood als met een teken van leven. De meesten houden de dood van zich af als een dreigend onheil. Uit een Amerikaans onderzoek van 10 jaar terug bleek dat de meeste jonge mensen weliswaar over de dood nadenken maar dat die bij hen leeft als een theorie. Dat is veelal te merken aan een levensstijl die met de dood geen rekening lijkt te houden. De dood staat minstens op afstand als een taboe.

Daar zijn denk ik enkele redenen voor. Eerstens werd in 1948 de penicilline ontdekt als een van de eerste antibiotica, mede waardoor de gemiddelde sterfleefijd in Nederland na de 2de wereldoorlog, (dus in ongeveer een halve eeuw) krap 30 jaar steeg en de wereldbevolking 1,8 maal zo groot werd. De dood raakte sindsdien uit het zicht. De laatste epidemie trof Europa in 1918, 100 jaar geleden. Zo vertelde ook mijn vader wel 'ns over zijn oudste broer die hij in 1911 verloor door een longontsteking, binnen 10 dagen. Ja, zo ging dat. De mensen van vroeger (– zeg maar tot aan 1950

–) waren met de dood meer vertrouwd dan u en ik. De dood is grotendeels uit het openbare leven verdwenen. Voor wie er nooit bij stilstaat, wordt sterven hetzelfde als verongelukken.

Maar er is een tweede reden die het taboe bewijst, nl. de manier waarop de dood systematisch uit het openbare leven wordt geweerd. In de wereld van de reclame bv. is er alleen aandacht voor wat jong, sterk en vitaal is: hagelwitte tanden, een gezonde kleur van een jonge huid. Zo mikt de cosmetica-industrie op een jeugdig uiterlijk. Elk teken van veroudering is verboden. Fitnesscentra moeten de afval van je krachten indammen; sommige zijn beursgenoteerd. En iedereen die oud en versleten is wordt aan het oog onttrokken door het tempo van de maatschappij.

Dierbare mensen, ik sta misschien wat te overdrijven, maar u zult toegeven dat er veel van waar is. De dood is een gegeven dat geworden is tot een ramp, – dé ramp die je in het leven treffen kan en die moet dus zolang mogelijk worden uitgesteld. De vraag is: hoe komt dat en wat doe je daaraan?

Dierbare mensen, ik neem u mee naar de lezingen, want beide vertellen over een geloof, dat in onze tijd grotendeels verloren ging. Kijkt u naar de eerste lezing, waarin enkele wijsheden van het volk Israël bijeen staan en waarvan de belangrijkste wijsheid het vermoeden is van onsterfelijkheid. Mensen waren ook toen niet gek. Ook zij wisten dat er nog nooit iemand was teruggekeerd uit zijn graf. Maar er groeide wel het vermoeden in de vorm van hoop dat de dood niet het hele verhaal van het leven is. Pas in later tijd is voor de gelovige mens dat vermoeden uitgroeid tot de hoop op overleven, met woorden als hemel en hel. Het is een beeldvorming waarmee de auteur van het boek Wijsheid vertelt dat de dood niet de werkelijkheid is die die lijkt te zijn. Hij zegt: “Wij zijn de afspiegeling van zijn wezen”, dat wil zeggen: van de Schepper. Dat gaat terug, dierbare mensen, op het boek Genesis dat vertelt over de schepping van de mens. Daarmee kun je best wel iets doen. Als je gelooft in de schepping van de mens naar het beeld en de gelijkenis van de Schepper, dan is dat best hoopgevend. Het Paradijsverhaal is een mythe die onder andere antwoord zoekt op de vraag naar het hoe en waarom van ons aardse levenseinde en het ziet licht aan de horizon.

Zo ook het verhaal van dat dochtertje van Jairus (– overigens onderbroken door het verhaal over die vrouw met vloeiingen; (– laten we even rusten wat dat intermezzo betekent –) ... dat dochtertje van Jairus dus is nou typisch een verhaal over iemand die zelf in paniek de dood schiep door Jezus te laten halen omdat hij bang was zijn kind te verliezen. Was hij het scheppingsverhaal vergeten? Leefde hij niet in de hoop die al die oude geloofsverhalen laten vermoeden? Dierbare

mensen, de betekenis van dat verhaal is niet in de eerste plaats het wonder dat er iemand ten leven werd gewekt, maar dat het ongeloof van Jairus en van zijn familie en de burens de dood schiep. Er staat: “Ze lachten Hem uit” toen hij in beeldvorming liet weten dat de dood niet het levenseinde is en hij daarom zei: “Ze slaapt”. En de omgeving lachte.

Het verhaal, dierbare mensen, is niet een controle op de overtuiging dat God garant is voor je voortbestaan. Het is geen controle maar een getuigenis voor de waarheid waaraan Jairus twijfelde. En als u en ik zo nu en dan vraagtekens bij het leven na de dood hebben, dan lijken we op Jairus. Je kunt immers bij momenten wat in paniek raken, of zo niet, dan toch wat verzinken in het gevoel van een noodlot.

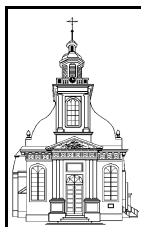
Ik heb ooit iemand de ziekenzalving gebracht aan wie ik omwille van de ontspanning zei: u mag gerust uitstappen en als u daarboven aankomt, zegt u: had ik dat eerder geweten. Ik wilde die stervende man wat moed geven. Zij vrouw keek me aan en zei: Dat zal wel zo wezen maar er is nog nooit iemand geweest die het me kwam vertellen. Ach, dierbare mensen, wat is dat herkenbaar! Wie het wel vertelt, is Markus met zijn verhaal over dat kind van Jairus. Maar ja, dat lijkt makkelijk, maar ook Thomas geloofde de andere leerlingen niet dat Jezus als de verrezen Heer op bezoek was geweest.

Dus is 't alleen het geloof? Ik vrees dat er niets anders op zit. Maar de gestalte van het geloof is de hoop (Hebr. 11,1). De zekerheid van je geloof ontvang je niet uit wat je met eigen ogen kunt zien (zoals Thomas vroeg), maar uit getuigenissen die je doet hopen.

Dan kom ik ten slotte terug bij de opening van deze overweging, die stelde dat de dood in het dagelijks leven bijna dwangmatig is gemarginaliseerd, doordat onze cultuur feiten eist als voorwaarde voor zekerheid. En zodra in iemands leven de dood naderbij komt, dan hebben we onze vragen. Heel terecht, maar het is dan ook altijd per saldo een uitnodiging je te verlaten op het getuigenis van wat mondiaal wordt gedeeld, nl. dat de dood niet “einde verhaal” is van het leven. Zeer oude wijsheidsauteurs hebben het vermoed. Jairus hoopte het en liet Jezus van Nazareth halen.

Je zekerheid over deze kwesties haal je bij de getuigen, in wie je gelooft!

(– Ruimte voor aantekeningen –)

Katholieke geloofsgemeenschap
St. Petrus' banden
Driebergen-Rijsenburg, 1 juli 2018
© Frans E.M.Verhaar pr.